

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Gorzowska 19
tel./fax 728-75-27
66-431 SANTOK

URZĄD GMINY SANTOK	
WPLYNEŁO	
PODPIS	<i>[Signature]</i>
DNIA	2024-03-14
DEKRETACJA	1961/2024
DATA	14.03.2024
PODPIS	<i>[Signature]</i>

M. Popławska
16.03.2024

Santok, 13 marca 2024 r.

OPS.03.7.2024/AŁ

Wójt Gminy Santok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku przedkłada sprawozdanie za rok 2023 z realizacji działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2021-2025.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
[Signature]
mgr Anita Łukowiak

**Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2021-2025.**

Santok, marzec 2024

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest niezwykle ważne, aby chronić ofiary i zapobiec dalszemu cierpieniu. Istnieje wiele sposobów, w jaki społeczeństwo może przeciwdziałać przemocy domowej, w tym:

1. Edukacja i świadomość społeczna - zachęcanie do otwartych dyskusji na temat przemocy domowej i edukacja społeczeństwa na temat jej konsekwencji.
2. Wsparcie psychologiczne i pomoc dla ofiar - zapewnienie ofiarom przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego, miejsc schronienia i innych niezbędnych usług.
3. Prawne środki ochrony - wykorzystanie prawa do ochrony ofiar przemocy domowej i ukarania sprawców.
4. Kampanie społeczne - promowanie poszanowania dla innych osób i przeciwdziałanie przemocy w ramach kampanii społecznych.
5. Wczesne wykrywanie i interwencja - wczesne rozpoznawanie znaków przemocy domowej i szybka interwencja w celu ochrony ofiar i zapobiegania dalszej eskalacji przemocy.
6. Edukacja i wsparcie dla sprawców - zapewnienie wsparcia i pomocy dla sprawców przemocy domowej w celu zmiany ich zachowań i zapobiegania dalszym aktom przemocy.

Przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga zaangażowania społeczeństwa, instytucji oraz władz publicznych. Współpraca wszystkich stron jest kluczowa dla skutecznego zapobiegania i zwalczania tego problemu. Ubiegły rok przyniósł zmiany systemowe:

1. Zwiększenie ochrony osób poszkodowanych przez przemoc domową poprzez wprowadzenie możliwości przyznania tymczasowego zakazu zbliżania się sprawcy do ofiary oraz nakazu opuszczenia wspólnego miejsca zamieszkania.
2. Wzmocnienie kar dla osób stosujących przemoc domową poprzez zwiększenie wysokości grzywien oraz kar więzienia.
3. Umożliwienie policji i organom ścigania szybszego i skuteczniejszego działania w przypadkach przemocy domowej poprzez uproszczenie procedur i np. możliwość zatrzymania sprawcy na 48 godzin.
4. Wprowadzenie obowiązku przeprowadzania szkoleń dla osób pracujących z ofiarami przemocy domowej, aby zapewnić im lepsze wsparcie i pomoc.

5. Poprawa dostępu do pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy domowej poprzez stworzenie lepszych mechanizmów informacyjnych oraz zwiększenie liczby specjalistycznych placówek i ośrodków wspierających osoby poszkodowane.

Rok 2023 obfitował w duże zmiany prawne w zakresie przeciwdziałania przemocy, poprzez zmianę definicji przemocy oraz wprowadzenie nowych definicji osoby doznającej przemocy i osoby stosującej przemoc domową, po przyznaniu zespołom interdyscyplinarnym uprawnień do kierowania osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznych.

Opracowano wszelką dokumentację oraz regulamin zespołu, dostosowując wszystko do zapisów zmienionej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz.2151).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
5. Uchwała nr LXVIII/567/2023 Rady Gminy Santok z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Santoku.
6. Zarządzenie nr LXV/2023 Wójta Gminy Santok z dnia 12 września 2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Santoku.

Ogólna liczba zameldowanych mieszkańców w Gminie Santok na dzień 01 stycznia 2024 r. wynosiła 9118, z czego liczba mężczyzn to 4544, a kobiet – 4574 (*źródło: USC w Santoku dane na dzień 01.01.2024 r.*). Liczba osób w rodzinach z Gminy Santok objętych działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty wynosiła 44 osoby w roku 2023, co stanowi 0,48 % z ogólnej liczby osób zameldowanych na terenie Gminy Santok.

Jest to cały czas niewielki odsetek mieszkańców, jednak nieznana jest skala nieujawnionej przemocy czyli takiej, gdzie ofiary przemocy nie zdecydowały się z różnych względów ujawnić swojej sytuacji. Z racji wykonywanych interwencji na zgłoszenia, najwięcej procedur wpływa od policji.

Tabela nr 1. Ilość mieszkańców Gminy Santok z podziałem na wiek i płeć.

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	114	117	231
3	54	40	94
4-5	108	113	221
6	66	49	115
7	56	57	113
8-12	321	310	631
13-15	201	191	392
16-17	114	119	233
18	50	43	93
19-65	2908	0	2908
19-60	0	2561	2561
> 65	552	0	552
> 60	0	974	974
ogółem	4544	4574	9118

źródło: USC w Santoku (dane na dzień 01.01.2024 r.).

Mocą zmienionych przepisów prawa we wrześniu 2023 r. powołano „nowy” Zespół a działający na starych zasadach został rozwiązany. W składzie Zespołu Interdyscyplinarnego są nadal przedstawiciele:

1. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
2. gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
3. Policji;
4. oświaty;
5. ochrony zdrowia;
6. organizacji pozarządowych;
7. kurator sądowy,

którzy to w 2023 r. realizowali cele i zadania Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z założeniami.

ZREALIZOWANE ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W 2023 R., ZGODNIE Z PLANEM:

I. Zadania ciągłe

1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2021-2025.
2. Podnoszenie świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w tym zakresie.
3. Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji oraz organizacji świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i świadkom przemocy w rodzinie.
5. Pedagogizacja rodzin.
6. Udostępnianie informacji na temat uzyskania pomocy w sytuacjach przemocy w rodzinie.
7. Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, sprawcom przemocy oraz świadkom przemocy w rodzinie.
8. Współpraca podmiotów w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Gminy Santok.
9. Zgodnie z Gminnym Programem Wspierania Rodzin na lata 2021-2023 – Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących

II. Działania akcyjne

1. Przekazywanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie osobom zainteresowanym oraz potrzebującym poprzez stronę OPS w Santoku
<https://santok.opsinfo.pl/index.php?menu=5085>
<https://santok.opsinfo.pl/index.php?menu=5082>
2. Publikowanie na stronie Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku bazy teleadresowej instytucji świadczących pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w woj. Lubuskie.

3. Przekazywanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie osobom zainteresowanym poprzez stronę Gminy Santok www.santok.pl, jak również przez Facebook Gminy Santok.
4. „Tydzień Przeciwdziałania Przemocy” – międzynarodowa Kampania "16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć" - poradnictwo telefoniczne w zakresie wsparcia policji, pracownika socjalnego, członka GKRPA, członka ZI oraz doradcy rodzinnego (dyżury 04 grudnia - 08 grudnia 2023 r.).
5. Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień w Santoku – dyżury (1) doradcy rodzinnego – zakres wsparcia: poradnictwo rodzinne, poradnictwo kryzysowe, wsparcie wychowawcze, (2) specjalisty terapii uzależnień – zakres wsparcia: konsultacje i terapia dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii itd., poradnictwo dla rodziców i dzieci (3) instruktora terapii uzależnień – konsultacje dla osób uzależnionych (4) psycholog – konsultacje i porady psychologiczne dla osób uzależnionych, wsparcie w kryzysie emocjonalnym.
6. Grupa wsparcia dla osób uzależnionych, która spotykała się we wtorki w godz. 17.00 - 19.00.
7. Osobom zainteresowanym i potrzebującym specjalistycznej pomocy przekazywane są dane teled adresowe do instytucji pomocowych, jak również materiały informacyjne.
8. W ramach wypoczynku letniego Gmina Santok przygotowała wspólnie z Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku w dwóch terminach (10-15.07.2023 r. i 07-11.08.2023 r.) półkolonie pod hasłem Współpracuję - nie hejtuję!
9. W kooperacji z asystentem rodziny - *Herbatka u asystenta* – bezpłatne teleporady lub stacjonarne wsparcie asystenta rodziny w zakresie poradnictwa rodzinnego, poradnictwa kryzysowego oraz wsparcie wychowawcze.
10. Przemoc w sieci - Kampania społeczna HEJT. STOP! A w ramach kampanii:
 - „Nie hejtuję. Reaguję”. Konkurs dla uczniów klas VI – VIII – jeden z elementów kampanii.
 - Dnia 28 lutego 2023 r. odbyła się konferencja online Hejt.STOP! skierowana do uczniów kl. VI-VIII

11. W ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem (20-24.II.23 r.), pod telefonem dyżurowali specjaliści - policja, pracownik socjalny, członek GKRPA, członek ZI oraz doradca rodzinny.

Głównym narzędziem wykorzystywanym do pracy w walce z przemocą w rodzinie jest procedura Niebieska Karta. Jest ona procedurą mającą na celu rozpoznanie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych stosowaniem przemocy, ułożenie planu pomocy oraz podjęcie działań interwencyjnych. Do realizacji wymienionej procedury zobligowani są przedstawiciele policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty i gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Procedura Niebieskiej Karty została opracowana tak, aby łączyć kompetencje służb oraz dążyć do współpracy w celu osiągnięcia lepszych efektów.

Interdyscyplinarność Zespołu ma niezmiennie wiele zalet:

1. efektywniejsze rozwiązywanie problemów społecznych,
2. możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie,
3. szybki i pełny przepływ informacji pomiędzy współpracującymi ze sobą służbami społecznymi, instytucjami, organizacjami oraz osobami,
4. zwiększenie poczucia wzajemnego wsparcia podczas rozwiązywania problemów społecznych,
5. oddziaływanie na politykę lokalną w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,
6. zwiększenie poczucia bezpieczeństwa własnego oraz społeczności lokalnej, zaś wielofunkcyjne podejście zwiększa skuteczność i kompetencje Zespołu z powodu wykorzystania możliwości, jakie posiada gmina, a zaplanowana wspólna, profesjonalna pomoc przynosi lepsze rezultaty.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz powołano 23 grupy robocze/grupy diagnostyczno – pomocowe, odbyły się 43 spotkania tych grup. Pracownicy socjalni wraz z dzielnicowymi prowadzili dodatkowo monitoring indywidualny w poszczególnych rodzinach.

Realizacja procedury Niebieskiej Karty w gminie Santok w 2023 r.

1. ilość Niebieskich Kart prowadzonych - 25
2. ilość Niebieskich Kart zakończonych - 16
3. ilość Niebieskich Kart kontynuowanych z 2022 r. - 6

Tabela nr 2. Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021 – 2023.

Procedura niebieskiej karty	2021	2022	2023
<i>Liczba prowadzonych Niebieskich kart</i>	13	16	25
<i>Liczba osób ogółem objętych działaniem ZI</i>	33	58	78
<i>Liczba zakończonych Niebieskich Kart</i>	11	10	16

Źródło: opracowanie własne ZI.

Tabela nr 3. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w 2023 r.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie		44
w tym kobiety	Ogółem	22
	w tym niepełnosprawne	2
	w tym osoby starsze	5
w tym mężczyźni	Ogółem	14
	w tym niepełnosprawni	1
	w tym osoby starsze	1
w tym dzieci	Ogółem	8
	w tym niepełnosprawne	0
	w tym chłopcy	3
	w tym dziewczynki	5

Źródło: opracowanie własne ZI.

W 2023 r. wszczęto 19 procedur Niebieskie Karty, z ubiegłego roku kontynuowano 6 procedur. Całkowita liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury NK to 78. Objętych procedurą NK wskazanych jako osoby stosujące przemoc było 27, w tym 3 kobiety a reszta to mężczyźni.

Informacja o działalności Zespołu jest na bieżąco umieszczana na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku (zakładka), jak również rozpowszechniona jest w instytucjach, z których pochodzą członkowie Zespołu, a także na tablicach ogłoszeń

w poszczególnych sołectwach oraz na stronie internetowej i portalu społecznościowym Gminy Santok. Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał zgodnie z ustawą Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku, a członkowie Zespołu oraz grup diagnostyczno - pomocowych wykonywali zadania w ramach swoich obowiązków służbowych.

Opracowanie: Karolina Rachwalska, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Santoku.

